

**«Ломбард Auto money (Авто мани)» ЖШС
директорының № 34/1 шешімімен 02.12.2024 ж.**

БЕКІТІЛГЕН

**«Ломбард Auto money (Авто мани)» ЖШС
МИКРОКРЕДИТ БЕРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

Мазмұны

1-тарау. Жалпы ережелер.....	3
2-тарау. Микрокредиттер берудің негізгі талаптары	4
§1 Қарызгерлерге қойылатын жалпы талаптар	4
§2 Микрокредит беру талаптары	5
§3 Микрокредиттер берудің шекті мерзімдері және сомалары	5
§4. Ұсынылатын микрокредиттер бойынша ЖТСМ есептеу ережесі	6
§5 Микрокредит беруге өтініш беру және оны қарастыру тәртібі.	6
§6 Берілетін микрокредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің шекті шамалары	8
§7 Микрокредиттер бойынша төлемдерді жүзеге асыру тәртібі	9
§8 Кепілдік қамсыздандыруға қойылатын талаптар	9
§9 Қарызгердің/қосалқы қарызгердің кредит тарихына қойылатын талаптар	10
§10 Микрокредит беруден бас тарту негіздері	11
§11 Қажетті құжаттарды қабылдау	11
§ 12 Кредит беру процесіне қатысатын Ломбард бөлімшелерінің қорытындылары.....	11
§13 Кепіл затын бағалау.....	12
§ 14. Басқа да ережелер	12

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Аталған «Ломбард auto money (Авто мани)» ЖШС кредит беру ережесі (бұдан әрі - ереже) жеке тұлғаларға микрокредит беру процесінде «Ломбард auto money (АВТО мани)» ЖШС құрылымдық бөлімшелерінің (бұдан әрі - Ломбард) өзара әрекеттестігі тәртібін реттеу мақсатында дайындалған.
2. Аталған Ереже жеке тұлғаларға кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырумен байланысты емес мақсатта микрокредит берудің тәртібін анықтайды.
3. Ереже Қазақстан Республикасының заңдарына және ломбардтың ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес дайындалған және Қазақстан Республикасы заңдарының өзгеруіне, ломбардтың кредиттік өнімдерінің талаптарын анықтайтын ломбардтың ішкі нормативтік құжаттарына өзгерістер енгізілуіне байланысты жаңартылуы тиісті болады.
4. Аталған Ережеде келесі анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:
 - 1) Ломбард - заңды тұлға «Ломбард Auto money (Авто мани)» ЖШС, республикалық бюджет заңамаға сәйкес тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселік мөлшерінен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі мерзімге жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлікті кепілдікке қою арқылы жеке тұлғаларға микрокредит беру қызметін жүзеге асырады;
 - 2) Өтініш беруші-Қазақстан Республикасының резиденті болып табылатын және Қарыз берушінің атына микрокредит беру туралы өтініш жіберген әрекетке қабілетті жеке тұлға.
 - 3) Қарызгер/ қосалқы қарызгер -Ломбардпен микрокредит беру туралы келісім-шарт жасасқан немесе микрокредит алуға өтініш берген (беруге ниеттенген) жеке тұлға;
 - 4) Микрокредит-Ломбард қарызгерге Қазақстан Республикасының заңнамасында және ломбардтың ішкі нормативтік құжаттарында белгіленген мөлшерде және тәртіппен ақылылық, мерзімділік және қайтарымдылық шарттарымен Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен берілетін ақша қаражаты;
 - 5) Сыйақы-микрокредит беру туралы шарттың талаптарына сәйкес негізгі борышқа пайыздық түрде айқындалған берілген Микрокредит үшін төлем;
 - 6) Микрокредит беру туралы келісім-шарт (бұдан әрі-Келісім-шарт) - Ломбард қарызгерге меншігіне ақша береді, ал қарыз алушы ломбардқа негізгі борыш сомасын уақтылы қайтаруға және ол бойынша сыйақыны ақылылық, мерзімділік және қайтарымдылық шарттарымен төлеуге міндеттенеді.;
 - 7) Кепіл шарты-қарызгердің / қосалқы қарызгердің Ломбард алдындағы микрокредитті қайтару бойынша міндеттемелерін орындау үшін қарызгердің қамтамасыз ету (кепіл) беруі туралы келісім-шарт;
 - 8) Кепіл нысаны - келісім-шарт бойынша қарызгердің/қосалқы қарызгердің міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету бойынша ломбардқа кепілге берілетін автомобиль.
 - 9) Растау-сауалнама деректерінің түпнұсқалығын қоңырау шалу және/немесе ұсынылған құжаттармен салыстыру арқылы тексеру (бар болған жағдайда);
 - 10) Қосалқы қарызгер - Ломбард алдындағы шарт бойынша міндеттемелерді орындағаны үшін Қарыз алушымен ортақ жауапкершілікте болатын жеке тұлға.
 - 11) Қара тізім - Ломбардтың деректер базасы, онда қандай да бір себептермен ломбардқа Микрокредит беруге тыйым салынған клиенттер тізіміне кірген клиенттер көрсетіледі;
 - 12) Кепілгер - ломбардты шарт бойынша қарызгердің міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында жеке меншік құқығы негізінде тиесілі мүлікті кепілге беретін жеке тұлға (оның ішінде үшінші тұлға);
 - 13) Ломбард жүйесі - клиенттермен өзара әрекеттестікті жүзеге рәсімдерін автоматтандыру, маркетингті оңтайландыруға және клиенттер туралы ақпаратты және олармен өзара қатынас тарихын сақтау арқылы клиенттерге қызмет көрсетуді жақсартуға, бизнес-процестерді орнату

мен жақсартуға кейін және нәтижелерін талдауға арналған, сонымен қатар, берілген және жабылған микрокредиттерді бақылау мен есепке алуға арналған қолданбалы бағдарламалық жасақтама;

- 14) Өнім картасы-микрокредит беру бойынша негізгі шарттар жиынтығы қамтылған және ломбардтың ішкі талаптарына сәйкес әзірленетін ішкі құжат;
- 15) Комитет-ломбардтың тұрақты жұмыс істейтін алқалы органы, қарыз алушыға микрокредит беруді мақұлдау немесе беруден бас тарту туралы түпкілікті шешім қабылдауға жауапты және ол үшін кредит беру шарттарын бекітетін.
- 16) Кредиттік бюро – кредит тарихын әзірлеу, кредиттік есептерді тапсыру және басқа да қызметтер көрсетуді жүзеге асыратын ұйым;
- 17) Кредит құжаттамасы – Ломбард қарызгердің өтінішін абылдаған сәттен бастап қарызгер Ломбард алдындағы міндеттемелерін орындаған уақытқа дейін қалыптасатын және сақталатын кредит құжаттамасының жиынтығы;
- 18) Кредит тарихы-кредит тарихының субъектісі туралы ақпараттар жинағы;
- 19) Алғашқы жарна - сатып алынатын автомобильдің бағасының алдын ала жартылай төлемі түрінде сатушыға берілетін қарызгердің жеке ақшасы;
- 20) Құқықтық мирасқор-қарызгер/кепілгер қайтыс болған жағдайда, сондай-ақ басқа да негіздемелер бойынша микрокредит келісім-шарты/кепіл келісім-шарты бойынша құқықтар мен міндеттер ауысатын тұлға;
- 21) Өнім-Ломбард қарызгерге ақылылық, мерзімділік, қайтарымдылық және қамсыздандыру талаптарымен беретін микрокредиттің түрі;
- 22) Мерзімі асқан берешек – қарызгердің/қосалқы қарызгердің микрокредит келісім-шарты бойынша өз міндеттемелерін орындамауы/ тиісті түрде орындамауы нәтижесінде орын алған микрокредит бойынша берешек (негізгі қарыз, сыйақы, өсімақы, айыппұл санкциялары сомасын қоса алғанда және олармен шектелместен);
- 23) Сатушы-сатып алу-сату келісім- шарты бойынша келісімнің нысаны автомобильдің меншік иесі болып табылатын жеке тұлға;
- 24) Төлем қабілеттілігі-қарызгердің/ қосалқы қарызгердің Ломбард алдындағы міндеттемелерді мерзімінде және толығымен сәйкесінше орындаудың экономикалық мүмкіндігінің болуы;
- 25) Фронт кеңсе қызметкері-ломбардтың микрокредит бойынша консультациясы, ресімдеу және одан әрі қызмет көрсетуді жүзеге асыратын, сондай-ақ аталған Ережелерге, лауазымдық нұсқаулықтарға және ломбардтың өзге де ішкі нормативтік/өкімдік құжаттарына сәйкес функцияларды жүзеге асыратын қызметкері;
- 26) Қайта қаржыландыру-компанияның қарызгердің үшінші тұлғалар алдындағы немесе Ломбард алдындағы ағымдағы берешегін өтеу үшін микрокредит беруі.
- 27) Ссудалық берешек – негізгі қарыз және ломбардтың есептелген сыйақысы, комиссиялар, айыппұлдар мен өсімпұлдар (бар болған жағдайда);
- 28) Ағымдағы берешек-берілген микрокредит шеңберінде микрокредит келісім-шарты бойынша негізгі қарыз бойынша қарызгердің берешегі.
- 29) Уәкілетті орган - қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.

2-тарау. Микрокредиттер берудің негізгі талаптары

§1 Қарызгерлерге қойылатын жалпы талаптар

5. Ломбардтың қарызгерлері келесілер болуы мүмкін:

Жеке тұлғалар тіркелген тұрғылықты (тіркелген) орны және

- Қазақстан Республикасында нақты тұратын мекенжайы бар Қазақстан Республикасының азаматтары;
- микрокредит ресімдеу уақытында жасы 23 - 65 жасқа дейін;
- микрокредитті уақтылы қайтаруға мүмкіндік беретін тұрақты табыс көзі бар;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әрекет қабілеттілігі шектелмеген;
- микрокредит беру туралы өтінішті қарастыру уақытында өтініш берушіде Қарыз берушінің алдында мерзімі асқан берешегінің болмауы;
- өтініш берушінің атына Қазақстан Республикасының Банкі шығарған қолданыстағы банк картасы немесе Қазақстан Республикасының банкінде ашылған қолданыстағы шоттың бар болуы (зейнетақылар мен әлеуметтік жәрдемақыларды аударуға арналған банк шоттары ескерілмейді);
- қарызгерге (өтініш беруші) тиісті Қазақстан Республикасындағы ұялы байланыс операторының ұялы телефон номерінің болуы микрокредит беру туралы өтінішті толтыру барысында sms хабарламасында алынған кодтың көмегімен анықталады;

§2 Микрокредит беру талаптары

6. Ломбард микрокредиттерді ақылы, жедел, қайтарымдылық, қамсыздандырылу талаптары бойынша ұсынады.
7. Ломбард микрокредиттерді Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы-теңгемен береді.
8. Минималды сома-300 000 (үш жүз мың) теңге;
9. Максималды сома – 10 000 000 (бес миллион) теңге;
10. Микрокредит мерзімі-3 (үш) айдан 12 (он екі) айға дейін;
11. Сыйақы-Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен белгіленген мөлшерде.
12. Микрокредитті мерзімінен бұрын толықтай, сонымен қатар, жартылай комиссиясыз өтеуге рұқсат етіледі.
13. Қарызгерге микрокредит беру бойынша ломбардтың жалпы шешім қабылдау уақыты 2 (екі) сағатқа дейін жетеді.
14. Қарызгер микрокредитті пайдаланғаны үшін негізгі қарызды және сыйақыны өтеуді келісім-шартта белгіленген тәртіппен жүзеге асырады.
15. Микрокредит сомасы қандай да бір негіздер бойынша көбеюі мүмкін.
16. Қарыз алушының Ломбард алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ететін мүлікке жаһандық позициялау құралын (GPS) міндетті орнату.

§3 Микрокредиттер берудің шекті мерзімдері және сомалары

17. Микрокредиттің максималды сомасының мөлшері әрбір қарыз алушы үшін жеке анықталады, дегенмен кепіл затының Ломбард анықтайтын өтімді құнының 85% аспайды. Бір қарызгерге ең жоғары сома тиісті өнім картасының талаптарына сәйкес айқындалады. Микрокредит берудің шекті мерзімдері:
 - 1) «Авто кепілдігі» өнімі бойынша минималды мерзім 3 (үш) ай, максималды мерзім 12 (он екі) ай;
 - 2) «Авто кепілдігі» (Ломбард әдісі) өнімі бойынша минималды мерзім 1 (бір) ай, максималды мерзім 5 (бес) ай;
 - 3) «Авто кепілдігі» (Көлік құралы басқару құқықсыз ломбард әдісі) өнімі бойынша минималды мерзім 1 (бір) ай, максималды мерзім 3 (үш) ай;
 - 4) «Автокредит» өнімі бойынша минималды мерзім 3 (үш) ай, максималды мерзім 12 (он екі) ай;

- 5) «Авто қайта қаржыландыру» өнімі бойынша минималды мерзім 3 (үш) ай, максималды мерзім 12 (он екі) ай;
- 6) "Ішкі қайта қаржыландыру" өнімі бойынша минималды мерзім 12 (он екі) ай, ықтимал қайта қаржыландырудың максималды саны 3 (үш) рет.

§4. Ұсынылатын микрокредиттер бойынша ЖТСМ есептеу ережесі

18. Микрокредит бойынша ЖТСМ мөлшері Ереженің 21-тармағында қарастырылған формула арқылы есептеледі және келісім-шартта көрсетіледі.

19. Ломбард ұсынылатын микрокредиттер бойынша ЖТСМ есебін жүргізеді:

- 1) келісім-шарт жасалған күні;
- 2) Қарызгердің талабы бойынша;
- 3) Қарызгердің ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге алып келетін келісім-шартқа қосымша келісім жасасу арқылы келісім-шартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда.

20. Келісім-шарттың Қарызгердің міндеттемелері мөлшерінің және (немесе) оларды төлеу мерзімінің өзгеруіне алып келетін талаптары өзгерген жағдайда ЖТСМ нақтыланған мәнін есептеу Ломбард келісім-шарттың қолданыс мерзімі басталғаннан бастап қарызгер жүргізген микрокредит бойынша төлемдерді ескерместен, талаптар өзгертілетін күнге микрокредитті өтеудің қалған мерзімі, берешектің қалдығы негізге алына отырып жүргізіледі.

21. ЖТСМ берілген микрокредиттер бойынша келесі формула арқылы есептеледі:

$$\sum_{j=1}^n \frac{S_j}{(1 + APR)^{t_j \cdot 365}} = \sum_{i=1}^m \frac{P_i}{(1 + APR)^{t_i \cdot 365}}$$

мұндағы:

- n қарызгерге соңғы төлемінің реттік номері;
- j қарызгерге төлемнің реттік номері;
- Sj қарызгерге j төлеум сомасы;
- APR ЖТСМ;
- tj микрокредит берілген күннен бастап қарызгерге j төлем сәтіне дейінгі уақыт аралығы (күн);
- m қарызгердің соңғы төлемінің реттік номері;
- i қарызгердің төлемінің реттік номері;
- Pi қарызгерінің i төлемінің сомасы;
- ti микрокредит берілген күннен бастап қарызгердің i сәтіне дейінгі уақыт аралығы (күн).

22. Микрокредит бойынша ЖТСМ есептеу үшін негізгі қарыз және (немесе) сыйақыны төлеу бойынша келісім-шарттың талаптарын сақтамауына байланысты туындаған төлемдерді (өсім, айыппұлды) қоспағанда, Қарызгердің барлық төлемдері қосылады.

§5 Микрокредит беруге өтініш беру және оны қарастыру тәртібі.

23. Микрокредит беру туралы өтініш берер алдында өтініш беруші осы ережелермен танысуға құқылы болады.

24. Алдын ала консультация барысында фронт кеңсесінің қызметкері өтініш берушіні микрокредиттер беру тәртібі мен шарттарымен таныстырады
Консультация нәтижелері бойынша фронт кеңсенің қызметкері:

1) келісім-шарт бойынша микрокредит беру қарастырылатын өнімді анықтайды, клиентке микрокредит беру және қайтару шарттары туралы, сондай-ақ комиссия мөлшері және микрокредит басқа да шарттары туралы консультация береді;

2) клиент ауызша айтқан микрокредит сомасы мен мерзімі туралы мәліметтер негізінде ай сайынғы төлемдер мөлшерінің алдын ала есебін жүзеге асырады;

3) ұсынылатын қамсыздандыруға қойылатын талаптарды түсіндіреді.

25. Фронт кеңсенің қызметкері микрокредит беру барысында клиентке танысу үшін келесілерді беруі керек:

1) Микрокредит беру туралы шешім қабылдау мерзімдері туралы ақпарат;

2) Өтініш берушінің талабы бойынша-танысу үшін тиісті микрокредит/кепіл шартының типтік нысанының көшірмесі;

3) Есептеу калькуляторлардың көмегімен аннуитеттік төлемдер әдісімен есептелген микрокредит бойынша берешекті өтеу кестелерінің жобалары;

26. Егер клиенттің сипаттамалары және/немесе сұралған кредит беру шарттары Ломбард үшін тиімсіз болса, онда фронт кеңсе қызметкері өтініш берушіге микрокредит беру мүмкін еместігін айтады.

27. Микрокредит беру туралы өтініште өтініш беруші өз атынан, өзі үшін және өз мүддесінде қарыз берушіден оған жеделдік, ақылылық, қайтарымдылық талаптарымен және осы Ережеде және микрокредит беру туралы келісім-шартта айқындалған өзге де жағдайларда ақша беруді сұрайды.

28. Сауалнаманы өтініш беруші ломбардтың сайтында/ломбардтың мобильдік қосымшасында жарияланған, Ломбард бекіткен нысанда толтырады. Сауалнаманың деректері микрокредит беруге арналған өтініште автоматты түрде көрсетіледі.

29. Сауалнамада микрокредит беру туралы келісім-шарт жасау үшін қажетті өтініш берушінің дербес деректері бар, өтініш беруші сауалнамада, осы Ережеде көрсетілген барлық талаптарды келіседі және қабылдайды және дербес деректерді жинауға және өңдеуге келісім береді.

30. Егер өтініш беруші аталған Ережеде көрсетілген талаптар негізінде микрокредит алуға келіскен жағдайда, ол келісім-шартқа және Ломбард бөлімшесінде микрокредит беру туралы өтінішке қол қоюы тиіс.

31. Қарыз беруші өтініш беруші сауалнамада көрсеткен мәліметтер негізінде микрокредит беру немесе беруден бас тарту туралы шешім қабылдайды.

32. Қарыз беруші өтініш берушіге келесі жағдайларда микрокредит беруден бас тартуға құқылы болады:

- өтініш берушінің осы Ереженің қарыз алушыларына қойылатын жалпы талаптарда көрсетілген талаптарға сәйкес келмеуі;
- қарыз берушінің берілген Микрокредит келісім-шартында белгіленген мерзімде қайтарылмайды деп болжауға жеткілікті негіздердің болуы (кредит тарихының дұрыс болмауы, сот ауыртпалықтарының, ашық қол жетімділікте жарияланған теріс ақпараттың болуы) ;
- өтініш берушінің қате ақпарат беруі;
- қарыз берушінің өтініш берушінің төлем қабілетсіздігі туралы ақпаратты, өтініш берушінің үшінші тұлғалар алдындағы өз міндеттемелерін тиісінше орындамағаны туралы мәліметтерді алуы;
- басқа да жағдайларда қарыз берушінің қалауы бойынша себептерін түсіндірместен бас тартуға болады.

33. Ломбард өтініш берушіге микрокредит беру немесе микрокредит беруден бас тарту туралы қабылданған шешім жөнінде кез келген қолжетімді тәсілмен.

34. Микрокредит беруден бас тарту туралы шешім қабылданған жағдайда Ломбард мұндай бас тартудың себептерін түсіндіруге міндетті болмайды.

35. Микрокредит беру туралы өтініште (Қосылу туралы өтініш) келісім-шарт жасасу үшін қажетті өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты, ЖСН, нақты тұратын мекенжайы, банк деректемелері, сонымен қатар, байланыс мәліметтер: өтініш берушіге тиісті ұялы телефон номері, электрондық пошта мекенжайы секілді дербес деректері болады.

36. Өтініш беруші микрокредит беру туралы өтініште, осы Ережеде, микрокредит беру туралы келісім-шартта көрсетілген барлық талаптарды келіседі және қабылдайды және микрокредит беру туралы шартта көрсетілген талаптарды орындауға келісім береді:

- өтініш берушінің дербес деректерін жинау және өңдеу, оның ішінде кредиттік бюроға беру;
- микрокредит беру келісім-шарты бойынша талап ету құқықтарын үшінші тұлғаларға беру;
- қарызгер микрокредит беру туралы келісім-шарт бойынша міндеттемелерді орындау мерзімін асырып алған жағдайда Қарызгердің берешегін сотқа дейінгі өндіріп алуға және коллекторлық агенттікке реттеуге беру;

37. Ломбард қызметін кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл бөлігінде РК заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырады. Ломбардта ішкі бақылау қызметі жұмыс істейді, ол әзірленген ішкі бақылау және кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл ережелеріне сәйкес әрекет етеді.

38. Қарызгерді сәйкестендіруді жүзеге асыру барысында Ломбард қарызгерді сот террористік деп таныған ұйымдардың, жеке тұлғалардың және ақпараттық материалдардың бірыңғай тізімдеріне қатысуын тексеруді жүзеге асырады. Мұндай адамдарды сәйкестендіру барысында Ломбард РК уәкілетті органдарын хабардар етеді.

39. Жеке тұлғаларға микрокредит беру Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің және ломбардтың ішкі нормативтік құжаттарының талаптары сақталған жағдайда жүзеге асырылады.

40. Микрокредит ресімдеу кезінде қосалқы қарызгерді қатыстыруға рұқсат етіледі. Қосалқы қарызгерге қойылатын талаптар қарызгерге қойылатын талаптарға ұқсас болады.

41. Қарызгер/ қосалқы қарызгер ломбардтың азаматтық жағдайы, әрекет қабілеттілігі және жас шектеулері бойынша талаптарын қанағаттандыруы керек.

42. Қарызгер/қосалқы қарызгер оларды орындаудан бас тартқан немесе мүмкін болмаған жағдайда қарызгердің/қосалқы қарызгердің кредит міндеттемелері бойынша қаржы жоспарында келісілген және жауапты болуға қабілетті, осы әрекетке қажетті азаматтық құқықтары бар жеке тұлғалар – Қазақстан Республикасының азаматтары қосалқы қарызгер бола алады.

43. Сатып алынатын автомобиль микрокредит бойынша қамтамасыз ету ретінде ресімделуі керек.

44. Егер клиенттің сипаттамалары және/немесе сұралған кредит беру шарттары Ломбард үшін тиімсіз болса, онда фронт кеңсе қызметкері өтініш берушіге микрокредит беру мүмкін еместігін айтады.

§6 Берілетін микрокредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің шекті шамалары

45. «Автокепіл», «Автокепіл» (ломбард әдісі), «Автокепіл» (көлік құралын басқару құқығынсыз ломбард әдісі) және «Автоқайта қаржыландыру» өнімдері бойынша сыйақы мөлшерлемесі 38% (айына 3,17%) құрайды.

46. «Авто кредит» өнімі бойынша жылдық сыйақы мөлшерлемесі 38%, (айына 3,17%) құрайды.

§7 Микрокредиттер бойынша төлемдерді жүзеге асыру тәртібі

47. Қарызгерге міндетті түрде микроқаржы ұйымдары жеке тұлғаларға беретін микрокредиттер бойынша тұрақты төлемдерді есептеу әдістемесіне және уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген осындай микрокредиттер бойынша сыйақыны есептеу үшін уақытша базаларға микрокредит беру туралы шартта белгіленген кезеңділікпен есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің жобалары келесі әдістері ұсынылады:

- дифференциалды төлемдер әдісі, бұл жағдайда микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша төлемдердің тең сомасын және негізгі борыш қалдығына кезең үшін есептелген сыйақыны қамтитын азайтылатын төлемдермен жүзеге асырылады;
- аннуитетті төлемдер әдісі, бұл жағдайда микрокредит бойынша берешекті өтеу негізгі борыш бойынша ұлғайтылатын төлемдерді және негізгі борыш қалдығына кезең үшін есептелген сыйақы бойынша азайтылатын төлемдерді қамтитын микрокредит мерзімі ішінде тең төлемдермен жүзеге асырылады. Бірінші және соңғы төлемдердің мөлшері басқалардан өзгеше болуы мүмкін.

48. Микрокредитті өтеу әдісі микрокредитті өтеу кестесінде және микрокредит шартында көрсетіледі.

49. Қарызгерге өтеу кестесіне сәйкес микрокредит бойынша төлемдерді жүзеге асыру үшін белгілі бір күн тағайындалады.

50. Негізгі борыш пен сыйақы бойынша төлемдерді Қарыз алушы белгіленген мерзімдерде толық көлемде жүзеге асыруға тиіс және қолма-қол ақшасыз нысанда жүзеге асырылады..

51. Қарызгер жүргізген төлем сомасы Қарызгердің келісім-шарт бойынша міндеттемелерін орындау үшін жеткіліксіз болған жағдайда, қарызгердің берешегін келесі тәртіпте өтейді:

- 1) негізгі борыш бойынша берешек;
- 2) сыйақы бойынша берешек;
- 3) микрокредит шартында белгіленген мөлшерде тұрақсыздық айыбы (айыппұл, тұрақсыздық айыбы).;
- 4) төлемдердің ағымдағы кезеңі үшін негізгі борыш сомасы;
- 5) төлемдердің ағымдағы кезеңі үшін есептелген сыйақы;
- 6) орындауды алу үшін микроқаржы ұйымының шығындары.

52. Ай сайынғы төлемді Ломбард алған ал қарызгердің міндеттемесі ломбардтың банктік шотына төлем есептелген күні орындалған болып есептеледі.

53. Микроқаржы ұйымы микрокредиттер беру қағидаларына сәйкес есептелген микрокредитті өтеу кестелерінің қосымша жобаларын ұсынуы мүмкін.

54. Ломбард микрокредит беруге байланысты кез келген төлемдерді микрокредитті бергеннен кейін немесе берген кезде өндіріп алады.

55. Жеке микрокредит бойынша немесе микрокредит беру бағдарламасы шеңберіндегі барлық кредиттер бойынша сыйақыны төлеу кезеңділігін (болған жағдайда) Серіктестіктің уәкілетті органы белгілейді, оның өкілеттігіне Серіктестіктің ішкі шарттарына сәйкес көрсетілген мәселені қарау кіреді. ломбардтың нормативтік құжаттары.

§8 Кепілдік қамсыздандыруға қойылатын талаптар

56. Келесі талаптарға сәйкес келетін жылжымалы мүлік – автомобиль немесе автомобильдер кепілге алынады:

- 1) жыл бойы үздіксіз пайдалану мүмкіндігін білдіретін қанағаттанарлық техникалық ақаусыз қалыпта болатын;
- 2) Кепілдікке берілетін автомобиль ломбардтардың және өзге де қаржы ұйымдарының ауыртпалықтары бар авто кепілге қабылданатын «Авто қайта қаржыландыру» бағдарламасы бойынша қарызгердің қолданыстағы берешектерін қайта қаржыландыру жағдайларын қоспағанда, кез келген ауыртпалықтардан (кепілдер, тыйымдар және т.б.) бос болуы тиіс;
- 3) Шығарылған жылы 1996 жылдан ерте емес.

57. Келесі автомобильдер кепілге қабылданбайды:

- 1) Өтініш беру кезінде техникалық қызмет көрсету станцияларында, жөндеуде болатын жеңіл автомобильдер;
 - 2) Жүк автомобильдері;
 - 3) Жүк көтергіштігі 7,5 тоннадан асатын және/немесе Серіктестіктің уәкілетті шешімі бойынша жеке шешімі бойынша көлік құралдары;
 - 4) Пикаптар, аз тоннажды фургондар мен жүк көліктерін, сондай-ақ шағын автобустарды қамтитын кәсіпкерлік қызметті орындау үшін қолданылатын коммерциялық автокөліктер;
 - 5) Шығарылған жылы 1996 жылдан бұрын шығарылған автомобильдер;
 - 6) ҚР бейрезиденттерін же тіркелген автомобильдер (қызыл және сары номер таңбалары бар);
 - 7) Заңды тұлғалардың меншігіндегі автомобильдер.
58. Кепілге ұсынылатын көліктің талаптарға сәйкестігін тексеруді кепілдікке бағалау жүргізуге уәкілетті қызметкер фронт кеңсе қызметкері жүзеге асырады.
59. Қарызгердің микрокредит келісім-шарты бойынша міндеттемелерін орындауы келесі жағдайларда қамтамасыз етіледі:
- 1) Қарызгер өтініш берген сәтте басқа қаржы ұйымдарында ағымдағы мерзімі өткен берешегі бар және негізгі борыш, сыйақы және өсімпұл бойынша ағымдағы мерзімі өткен берешегінің жоқ екендігі туралы анықтама бере алмайды;
 - 2) Кепіл шартын уәкілетті тіркеуші органда тіркеген сәтке дейін қайта кепілге салусыз ломбардтардың Микрокредиттерін сыртқы қайта қаржыландыру кезінде.

§9 Қарызгердің/қосалқы қарызгердің кредит тарихына қойылатын талаптар

60. Қарызгердің/қосалқы қарызгердің кредит қабілеттілігін бағалау оның қабылданған қаржылық міндеттемелерді орындауға тырысуы және дайындығын айқындайтын оның кредиттік тарихын талдау негізінде жүргізіледі.
61. Қарызгердің/қосалқы қарызгердің кредиттік қабілеттілігін талдау қарызгердің/қосалқы қарызгердің кредиттік бюродан берілген соңғы есеп бойынша және ломбардтың есеп жүйелеріндегі ақпарат бойынша бұрын алынған микрокредиттер бойынша өзіне қабылдаған міндеттемелерін орындауы туралы қолда бар деректер негізінде жүргізіледі.
62. Қарызгердің кредиттік тарихы туралы деректерді алу үшін Ломбард қызметкері кредиттік бюроға сұраныс береді.
63. Кредиттік бюроға сұраныс беруді жүзеге асыру тәртібі Ломбард пен кредиттік бюро арасындағы сәйкес келісіммен және ломбардтың ішкі құжаттарымен реттеледі.
64. Кредиттік бюроға сұраныс беру:
- 1) Қарызгерден/қосалқы қарызгерден алынған қолда бар кредит берешегі туралы ақпаратты растау/тексеру;
 - 2) Қарызгердің/қосалқы қарызгердің мерзімі асқан берешегі мен кредиттік тарихы фактісін анықтау.
65. Ломбард микрокредит бойынша мерзімі өткен берешек туралы ақпарат Ломбард жүйесінің деректер базасында болады.
66. Кредиттік бюроның есебінде қарызгердің/қосалқы қарызгердің микрокредиттері бойынша ағымдағы мерзімі өткен берешегінің болуы анықталған жағдайда, басқа екінші деңгейдегі банктер мен қаржы ұйымдары берген қарызгерде/қосалқы қарызгерде анықтама берілген күні ағымдағы мерзімі өткен берешегінің жоқтығы туралы анықтаманы қабылдауға рұқсат етіледі.
67. Кредиттік бюроның есебінде сұратылған микрокредит бойынша қарызгердің микрокредиттері бойынша ағымдағы мерзімі өткен берешегінің болуы анықталған жағдайда, ағымдағы мерзімі өткен берешегі жоқ қосалқы қарызгерді тарту қажет.
68. Қарызгердің кредиттік бюроның есебінде ағымдағы мерзімі өткен берешегі болған жағдайда Ломбард кредиттік өтінімді қабылдамауға құқылы.

69. Кредиттік бюроның жұбайы/зайыбы бойынша есебі, егер ол тең қарыз алушы болып табылмаса, кредиттік бюродан сұралмайды және кредиттік қабілеттілікті талдау жүзеге асырылмайды.

70. Осы Ережелерде қарастырылмаған жағдайларда және жағдайларда мәселе Комитеттің қарауына жатады.

§10 Микрокредит беруден бас тарту негіздері

71. Мақұлдауды микрокредит қайтарылмау қаупі бар өтініштер алады.

72. Ломбард өтініш берушіге келесі жағдайларда микрокредит бермеуге құқылы:

- 1) ломбардтың микрокредит қайтарылмайды деп тұжырымдауға негіздер болған жағдайда, себебі өтініш беруші ұсынған ақпарат ломбардқа төлем қабілетсіздігін дәлелдейтін Өтініш берушінің төлем қабілетсіздігін көрсететін болса;
- 2) өтініш беруші туралы деректердің осы Ережеде белгіленген микрокредит беру шарттарына сәйкес келмеуі;
- 3) өтініш беруші ұсынған ақпарат қате немесе толық емес болуы;
- 4) қажетті құжаттар тапсырылмаған;
- 5) кредит тарихында Өтініш берушінің үшінші тұлғалар алдындағы өз міндеттемелерін дұрыс орындамағаны туралы мәліметтер берілген.
- 6) Егер өтініш беруші, оның отбасы мүшесі немесе туысы шетелдік жария лауазымды адам болса;
- 7) күнтізбелік тоқсан күннен астам банктік қарыз және (немесе) микрокредит бойынша мерзімі өткен берешегі бар өтініш беруші;
- 8) жұбайының келісімі болмаған жағдайда, алу тәртібі және келісім талап етілетін микрокредиттің ең аз мөлшері уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалады;
- 9) ломбардтың ішкі саясатына және/немесе Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес басқа жағдайларда..

§11 Қажетті құжаттарды қабылдау

73. Клиент өнім шарттарымен келіскен жағдайда фронт кеңсесінің қызметкері:

- 1) Кредиттік өтінімді қарау және ломбардтың микрокредит беру туралы шешім қабылдауы үшін талап етілетін өнімнің тиісті картасына сәйкес құжаттар пакетін тапсыруын сұрайды;
- 2) Ломбардтың ішкі нормативтік құжаттарының және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарына сәйкес, клиент ұсынған құжаттардың түпнұсқаларын өзектілігіне және ресімделуіне тексереді;
- 3) Қарызгер «қара тізімде» екендігі анықталған жағдайда фронт кеңсе қызметкері Клиентті себептерін түсіндірмей микрокредит беру мүмкін еместігі туралы хабардар етеді.
- 4) Қарызгерге/кепіл берушіге/қосалқы қарызгерге/ сатушыға қайтаруға жататын құжаттардың түпнұсқаларынан көшірмелердің қажетті санын алады, оларға «көшірмесі дұрыс» деген белгі қояды, күнін қояды және тегін және аты-жөнін көрсете отырып, оларды өз қолымен растайды.

§ 12 Кредит беру процесіне қатысатын Ломбард бөлімшелерінің қорытындылары.

74. Кредит беру процесіне қатысатын ломбардтың құрылымдық бөлімшелерінің сараптамаларына бастамашылық жасауды Клиент осы Ереженің талаптарына, тиісті өнімнің және реттеуші мемлекеттік органның нормативтік құқықтық актілерінің талаптарына сәйкес құжаттардың толық пакетін ұсынғаннан кейін ғана Фронт кеңсенің қызметкері жүзеге асырады.

§13 Кепіл затын бағалау

75. Фронт кеңсенің қызметкері алдын ала баға алу үшін автокөлікті суретке түсіру қажеттілігі туралы клиентке хабарлайды. Автокөлікті суретке түсіруді фронт кеңсенің қызметкері жүзеге асырады.

76. 15 минуттан аспайтын уақыт ішінде кепілді бағалауды жүргізуге уәкілетті қызметкер фронт кеңсенің қызметкеріне нарықтық және өтімді құнының сомасын жібереді, ол өз кезегінде клиентке клиенттің кредиттік тарихына байланысты микрокредиттің максималды мүмкін сомасын айтады.

§ 14. Басқа да ережелер

77. Аталған Ережелер кредит портфелінің құрылымындағы өзгерістерді, МҚҰ қызметінің қаржылық нәтижелерін, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының өзгеруін ескере отырып, сондай-ақ Қазақстан Республикасының экономикалық жағдайы мен қаржы нарықтарының конъюнктурасындағы өзгерістерді ескере отырып өзгертілуі және толықтырылуы мүмкін.

78. Ережеде қарастырылмаған басқа да жағдайлар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес реттеледі.